

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-423 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-08/245-76
Karar Tarihi : 23.02.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Bülent GÖKDEMİR, Burak SAĞLAM

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Selin Bil. İnş. Mak. Teks. Konf. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alaaddin Bey Mah. Pazar Cad. No: 6 Bursa

D. HAKKINDA İNCELEME

20 **YAPILAN** : - KSB Pompa Armatür Sanayi Ticaret A.Ş.
Mahatma Gandhi Cad. No: 54 06700 GOP/Ankara

E. DOSYA KONUSU: KSB Pompa Armatür Sanayi A.Ş. tarafından bayilere bölge tayin edildiği ve pasif satışların yasaklandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle;

- KSB Pompa Armatür Sanayi Ticaret A.Ş.'nin (KSB Türkiye) bayileri aracılığı ile satış yaptığı, bayilere faaliyet gösterecekleri bölgeler tayin ettiği,
- Bursa bölgesine bu bölgedeki bayiden başka bayilerin veya diğer bayii/servislerin mal satışını engellediği,
- Bursa'da tek bayi ve tek servis bulunduğu, ikinci bir bayiden fiyat alınamadığı,
- 30 - Bu kapsamda rekabetin engellendiği ve pahalı mal ve hizmet almak zorunda kalındığı

iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 13.10.2011 tarih ve 7094 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 21.10.2011 tarih ve 2011-2-423/İİ-11-400.CS sayılı İlk İnceleme Raporu 02.11.2011 sayılı tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 11-55/1451-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 09.02.2012 tarih ve 2011-2-423/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; anılan teşebbüs hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma başlatılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Teşebbüs

Dünyada 100'den fazla ülkede faaliyet gösteren KSB Group'un Türkiye'deki şirketi olan KSB Türkiye pompa üretimi alanıyla iştigal etmekte olup, İstanbul'daki Marmara Bölge

Müdürlüğü dışında Antalya, Bursa, İzmir, Adana, Kocaeli ve Trakya'da da bölge müdürlükleri ile Ankara'da fabrikası bulunmaktadır. Şirket ayrıca, Ankara ve İstanbul'da bulunan merkez servisleri ve Türkiye çapına yayılmış yetkili servisleri ile tamir, periyodik bakım, devreye alma, montaj süpervizörlüğü vb. hizmetleri vermektedir.

50 Üretilen pompa ve vanalar, genel olarak çeşitli formdaki akışkanların güvenli bir şekilde transferinin sağlanması amacıyla ve özellikle enerji santrallerinde, il, ilçe ve köylerin içme suyunun sağlanmasında, şehirlerin arıtma tesislerinde, otel, iş merkezi, hastane, vb. binaların ısıtma, soğutma hatlarındaki suyun sirkülasyonunda, endüstri ve madencilik alanlarında kullanılmaktadır.

60 Dosya mevcudu bilgilerde, kullanım alanları bazında gruplanan pompa ve vanaların, genel olarak, teknolojik ürünler, standart ürünler ve sipariş üzerine üretilen standart ürünler olmak üzere üç grup altında toplandığı belirtilmektedir. Teknolojik ürünler, insan hayatını etkileyen ve ciddi sorumluluk taşıyan ürünler olup, örneğin enerji santrallerinde kullanılan ürünler ve şehir içme suyu sistemlerinde kullanılan ürünler bu gruba girmektedir. Bu tür ürünlerin satışından başlayarak montajına ve bakımına kadar uzanan satış ve hizmet süreci, genelinde KSB Türkiye'nin merkez birimleri ve hatta zaman zaman merkez ofis konumundaki KSB Almanya tarafından idare edilmektedir. Öte yandan, KSB Türkiye'nin dağıtım sistemi içinde bayilik ve satış sonrası servis hizmetleri ise standart ürünler ve sipariş üzerine üretilen standart ürünlere özgü düzenlenmiş olup, yetkili bayiler ve servisler tarafından yürütülmektedir.

KSB Türkiye'nin Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli ve Tekirdağ illerinde toplam 13 bayisi bulunmaktadır. Bazı bayiler, sadece standart ürünler ve sipariş üzerine üretilen standart ürünlerin satışını yapmaktadır. Diğer bayiler ise bu ürünlerin satışının yanı sıra, servis hizmeti de sunmaya yetkili olduklarından stokları ölçüsünde yedek parça satışını da gerçekleştirmektedir.

70 KSB Türkiye'nin yetkili servis sayısı ise 21'dir. Söz konusu yetkili servisler Adana, Antalya, İzmir, Ankara, İstanbul, Gaziantep, Konya, Kayseri, Tekirdağ, Kocaeli ve Bursa illerinde bulunmaktadır. Yetkili servislerin genel faaliyet konusu bakım onarım hizmetleri olmakla birlikte, belli ölçüde yedek parça satışı da gerçekleştirebilmektedir. Ayrıca yetkili servisler ihtiyaç duydukları yedek parçaları bayilerden de temin edebilmektedir. Bununla birlikte, şirket yetkilileri tarafından, bayilerin çok sayıdaki yedek parçaları stoklarında tutmayı ticari açıdan makul bulmamaları ve ek olarak KSB Türkiye'nin yedek parçaları yetkili servislere (.....) indirim ile satarken, (.....) indirim ile satması nedenleriyle, bayilerden teminin uygulamada sınırlı olduğu ifade edilmiştir. KSB Türkiye'nin bayilik ve yetkili servislik sözleşmelerinde, söz konusu bayi ve yetkili servislerin hangi tür ürünlere özgü satış ve servis hizmeti verme konusunda yetkili olduğu, ürün grupları (A, B, C, C1, D, E) bazında tanımlanmış olup, herhangi bir bayi veya yetkili servisin yetkisi bulunmayan bir ürün grubuna ilişkin satış ve servis hizmeti vermemesi esastır.

1.2. Değerlendirme

Şikâyet başvurusunda bulunan Selin İnşaat, 2010 yılına kadar KSB Türkiye'nin satış sonrası yetkili servisi statüsü ile faaliyet gösteren, ancak bu tarihte sözleşmesinin yenilenmemesi üzerine bağımsız servis statüsü ile KSB markalı ürünlerin satış sonrası servis hizmetlerini sunmaya devam eden bir şirkettir.

90 Başvuruda; şikâyetçi teşebbüsün, bağımsız servis statüsünde faaliyet gösterebilmek için gereksinim duyduğu yedek parçaları tedarik etmek üzere girişimlerde bulunduğu, ancak kendisine, gerek KSB Merkez, gerekse KSB bayi ve yetkili servisleri tarafından, söz konusu parçaları ancak kendi bölgesinde (Bursa, Yalova, Balıkesir ve Bilecik) faaliyet gösteren

bayi ve yetkili servislerden elde edebileceğinin ifade edildiği, dolayısıyla parça talebinin geri çevrildiği iddia edilmektedir.

Diğer yandan şikâyet başvurusuna ilave olarak gönderilen açıklamada ifade edilen bir diğer iddia, yukarıda yer verilen iddia ile çelişecek biçimde, bazı parçalar için KSB Türkiye'den fiyat teklifi alındığı, ancak söz konusu fiyatların, geçmiş dönemli fiyatlar ile kıyaslandığında, yüksek bir düzeyde olduğu şeklindedir.

100 Şikâyet başvurusunda ileri sürülen iddia, KSB Türkiye'nin, kendisi ile dikey ilişki içinde bulunan bayi ve/veya yetkili servislerin kendi bölgeleri dışına pasif satış yapmalarını engellediğine yöneliktir.

110 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükmü uyarınca, rekabeti engelleyici nitelikte teşebbüsler arası anlaşma ve uyumlu eylemler hukuka aykırılık teşkil etmektedir. Bununla birlikte, Kanun'un 5. maddesi, belirli koşulların varlığı halinde söz konusu anlaşma ve uyumlu eylemleri, bireysel olarak ya da grup halinde 4. madde hükmünden muaf tutulmasını sağlamaktadır. Bu çerçevede, üretim ya da dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal ya da hizmetin alımı, satımı ya da yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmaların hangi koşullarda 4. madde hükümlerinden muaf kılınacağını ortaya koymak üzere 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği yayımlanmıştır. Anılan Tebliğ'in 4. maddesi uyarınca, teşebbüsler arası anlaşmalarda yer alan aktif satışı engelleyen hükümler grup muafiyeti kapsamında makul bulunurken, pasif satışların engellenmesine yönelik hükümler, anlaşmayı grup muafiyeti sınırları dışına çıkarmaktadır. Bu itibarla, KSB Türkiye ile bayi ve/veya yetkili servisleri arasındaki anlaşmada, hukuken ya da fiilen, pasif satışların engellenmesine ilişkin hüküm veya uygulamaların bulunup bulunmadığının belirlenmesi önem taşımaktadır.

120 KSB ile bayileri ve yetkili servisleri arasında akdedilen sözleşmeler incelendiğinde, söz konusu sözleşmelerde gerek bayiler, gerekse yetkili servisler için bölge tanımlaması yapıldığı, ancak bölge dışına pasif satışların/hizmet sunumlarının yasaklanmasına ilişkin hükümlerin bulunmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, anlaşmalarda pasif satışların engellendiğine ilişkin iddiayı destekleyecek bir hükmün varlığına rastlanmamıştır.

120 Anılan kısıtlamanın uygulamadaki durumunu tespit etmek amacıyla, KSB bayi ve yetkili servislerinin kendi bölgelerinin dışına ürün ve/veya yedek parça satışı yapıp yapmadığı incelenmiştir. Bu çerçevede, bayilerin ve yetkili servislerin, kendi bölgeleri dışına satış yaptıklarını gösteren çok sayıda fatura örnekleri elde edilmiştir. İncelenen faturalar, coğrafi olarak birbirinden hayli uzak bölgeler arasında dahi ürün/yedek parça satışının gerçekleştiğini ortaya koymaktadır.

130 KSB Türkiye yetkilileri tarafından KSB Türkiye ile Selin İnşaat arasındaki yetkili servis anlaşmasının 2010 yılı sonu itibarıyla sona erdiği ifade edilmiştir. Ancak yapılan incelemede, KSB Türkiye merkez ve Bursa bayisi tarafından, Selin İnşaat'a, yetkili servis anlaşmasının sona erdiği tarihten sonraki dönemde (2011 yılında) yedek parça satışı gerçekleştirildiğine ilişkin fatura örnekleri elde edilmiştir. Söz konusu fatura örnekleri, şikâyetçi tarafından ifade edilen iddialara rağmen, kendisinin KSB Türkiye'den yedek parça tedarik edebildiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, KSB ile bayileri ve yetkili servisleri arasındaki anlaşmalarda, gerek pasif satışların yasaklanmasına ilişkin hükümlerin bulunmaması, gerekse uygulamada pasif satışların engellendiğine ilişkin bulgulara rastlanılmaması, aksine hem bayilik sistemi, hem de yetkili servis sistemi içinde bölgeler arası ürün ve yedek parça satışının gerçekleştirildiğine ilişkin çok sayıda fatura örneğinin elde edilmiş olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddesinin ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

140 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.